

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Minna Hökkä, Lisen Kullas-Nyman, Camilla Pitkänen, Lena Sandén-Eriksson : EduPal projektet. Vård i Fokus 3/2020 : 12-15.

EduPal projektet

Minna Hökkä Lisen Kullas-Nyman Camilla Pitkänen Lena Sandén-Eriksson

Yrkeshögskolan Novia ingår i ett nationellt projekt, EduPal där många yrkeshögskolor och universitet från Finland är involverade. EduPal projektet är unikt på så sätt att det involverar både sjukskötare och läkare i strävan att utveckla kunskap inom palliativ vård och vård i livets slutskede.

Bakgrund

Palliativ vård inbegriper den omfattande helhetsvård och det stöd som ges till patient och närstående vid obotlig eller livshotande sjukdom. Syftet med palliativ vård är att bevara livskvalitet och att lindra symtom och lidande, vare sig det är fysiskt, psykiskt, andligt eller socialt. Palliativ vård

kan sträcka sig över år och har ett viktigt slutskede, vård i livets slutskede dvs de sista dagarna och veckorna i livet (1, 2).

Enligt internationella och nationella rekommendationer borde palliativ vård och vård i livets slutskede vara integrerad i vårt social- och hälsovårdssystem (3, 4, 5). Enligt internationell forsk-

ning behövs tilläggsutbildning om vård i livets slutskede i Finland och i Europa (6). Alla som är verksamma inom social- och hälsovård bör ha grundläggande kunskap i palliativ vård. Dessutom behöver vi specialiseringsutbildning för att hantera de svåraste situationerna. För närvarande är bristen på kompetens inom

palliativ vård en stor utmaning i den allmänna utvecklingen av palliativ vård i Finland (4, 5, 6, 7).

EduPal projektet utvecklar sjukskötarens och läkarnas utbildning

EduPal projektet är ett av kulturministeriet initierat spetsprojekt för utveckling av högskoleutbildning. EduPal projektet är mångprofessionellt och omfattar både läkar- och sjukskötarstudenter. EduPal projektet uppdaterar utbildningen för sjukskötare och läkare för att yrkesverksamma ska ha tillräcklig kompetens inom palliativ vård. På detta sätt garanteras en enhetlig och högkvalitativ palliativ vård och vård i livets slutskede (7, 8).

Projektet syftar till att beskriva det aktuella läget inom palliativ utbildning för sjukskötare och läkare. Dessutom kommer man att utveckla kompetensprofiler för både grundläggande- och specialistnivå över vad läkare och sjukskötare bör kunna. Efter det kommer läroplansrekommendationer att utvecklas för sjukskötare och läkare på både grundläggande- och specialistnivå (7, 8).

Vad har EduPal projektet uppnått hittills?

För att garantera högkvalitativ palliativ vård och vård i livets slutskede, har man i Finland infört en trappstegsmodell för förverkligande av palliativ vård och vård i livets slutskede. Denna mo-

dell möjliggör att alla kan få den vård de behöver vid rätt tidpunkt och på rätt ställe (4, 5).

Modellen kräver också att utbildning tillhandahålls på både grundläggande- och specialistnivå. I EduPal projektet har man utgående från den införda modellen utvecklat utbildning till alla nivåer.

Utvecklingen av utbildningen inom EduPal projektet bygger på forskning och tvärvetenskapligt samarbete. För att uppnå projektens syften har omfattande preliminära studier genomförts. Nuläget inom palliativ kunskap bland sjukskötare och läkare i Finland är kartlagt. Nästan femhundra sjukskötare och läkare har varit involverade i att definiera kompetensprofilerna och nödvändigt innehåll i utbildningen. Nästan två tusen sjukskötar- och läkarstudenter har gett projektet sina åsikter om hur utbildningen inom palliativ vård borde utvecklas. Också patienter, närstående, organisationer och föreningar har framfört sina åsikter (8).

EduPal projektet har publicerat två läroplansrekommendationer. Syftet med rekommendationerna är att försäkra tillräcklig kompetens för alla sjukskötar- och läkarstudenter. För att garantera tillräcklig kompetens till specialistnivå har en läroplan utvecklat för en specialiseringsutbildning, Sakkunnig inom palliativ vård, 30 studiepoäng. En läroplan och en utbildning har

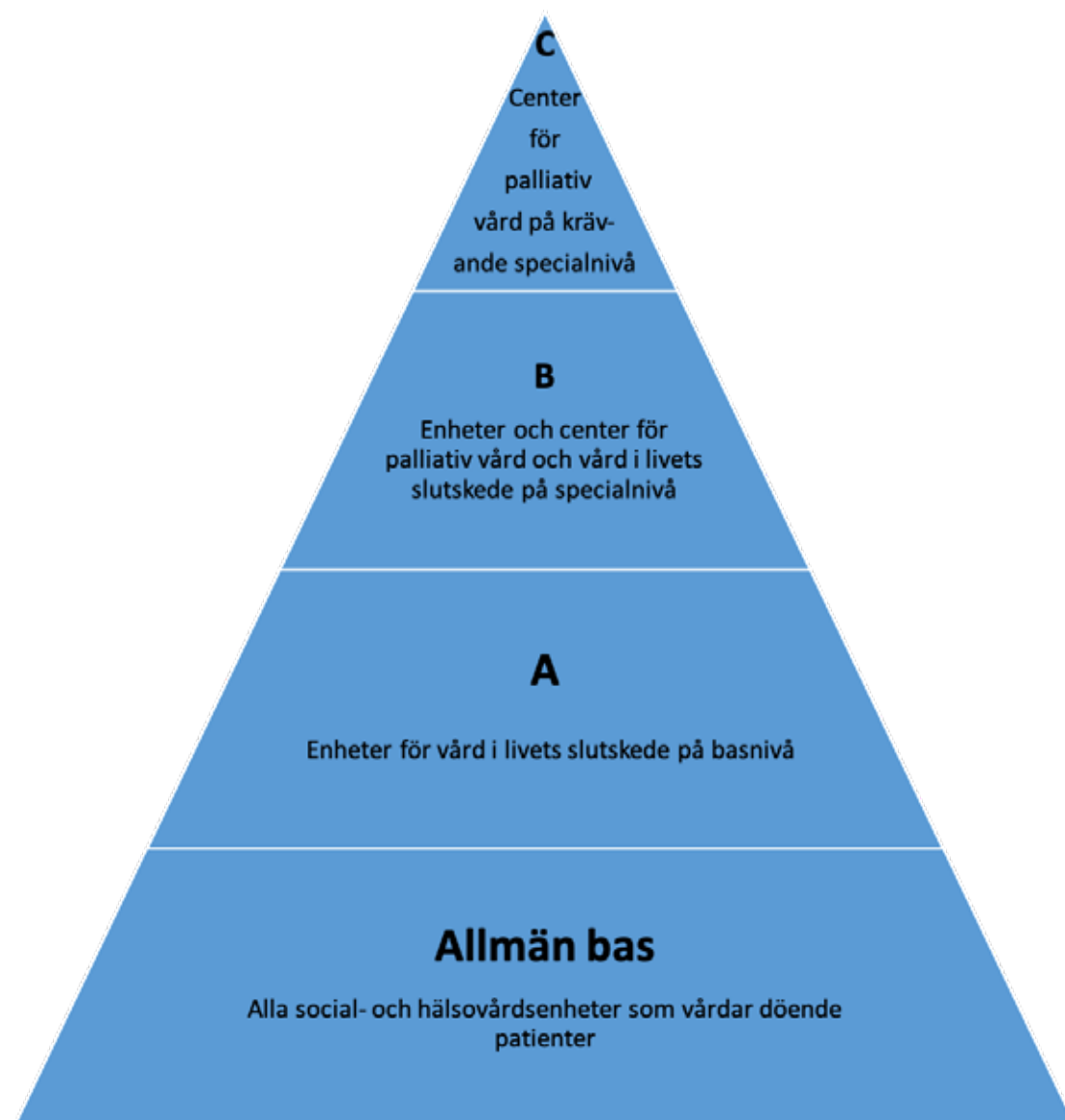
påbörjats i projektet inom högre yrkeshögskola utbildningen, Klinisk expert inom palliativ vård 90 studiepoäng

Svenskspråkig utbildning inom EduPal projektet

I projektet har man planerat att också sjukskötarens läroplansrekommendation ska översättas och publiceras på svenska. Specialiseringsutbildningens läroplan är översatt och publicerad. En nationell överenskommelse mellan yrkeshögskolorna har gjorts angående specialiseringsutbildningen. De nationella nätverken inom yrkeshögskolorna har introducerat läroplanen som projektet utvecklat och specialiseringsutbildningen som inleddes vid 16 yrkeshögskolor i januari 2020.

Yrkeshögskolan Novia inledde specialiseringsutbildningen på svenska. Utbildningens mål och syfte är att stärka deltagarnas evidensbaserade kunskap som experter. Vid fastställande av målen för utbildningen har referensramen för nationella examina och övriga kompetenser använts (9). Specialiseringsutbildningen, Sakkunnig inom palliativ vård placerar sig på nivå 6 i EQF/NQF (2).

Specialiseringsutbildningen omfattar tre moduler som är gemensamma för alla studenter samt en fritt valbar helhet, inom vilka studeranden fördjupar sin egen sakkunskap.

Figur 1. Palliativa vårdens trestegsmodell. Tjänsterna inom palliativ vård består av en allmän bas och följande tre nivåer: A- enheter för vård i livets slutskede på basnivå, B- enheter och center för palliativ vård och vård i livets slutskede på specialnivå samt C- center för palliativ vård på krävande specialnivå (1, 2, 3, 7, 10)

Modulerna inom specialiseringsutbildningen 30 sp är följande:

Modul 1: Den klientorienterade processen inom palliativ vård

Modul 2: Symtombehandling och vård av en döende patient

Modul 3: Psykosocialt stöd, interaktion och teamarbete

Modul 4: Fritt valbara studier

Specialiseringsutbildningen består av 11 närstudiedagar under tre terminer och deltagarna har fjärrstudier som ska vara genomförda till följande närstudietillfälle. Alla föreläsningar, allt material och videor finns tillgängliga på Novias Moodle plattform och deltagarna har tillgång till materialet 24/7 (7, 8).

REFERENSER

1. World Health Organisation. Definition of Palliative Care (Internet); 2009. Hämtad från: www.who.int/cancer/palliative/definition/en/.
2. Finlex. Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (Internet). Hämtad från: www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170582.

3. Connor S, Bermedo M. Global atlas of Palliative Care. WHO Global Atlas of Palliative Care at the end of Life. Worldwide Palliative Care Alliance and World Health organization (Internet); 2014. (hämtad 21.2.2020) Hämtad från: www.who.int/nmh/Global_Atlas_of_Palliative_care.pdf.

4. Saarto T, Finne-Soveri H ja asiantuntijatyöryhmät. Palliativisen hoidon ja saattohoidon tila Suomessa. Alueellinen kartoitus ja suositusehdotukset laadun ja saatavuuden parantamiseksi (Internet). Sosiaali- ja terveystieteiden muistioita ja raportteja 2019: 14. (hämtad 21.2.2020) Hämtad från: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-953-00-4041-3>.

5. Saarto T, Finne-Soveri H. Suositus palliativisen hoidon palveluiden tuottamisesta ja laadun parantamisesta Suomessa: Palliativisen hoidon asiantuntijaryhmän loppuraportti (Internet). Sosiaali- ja terveystieteiden muistioita ja raportteja 2019: 68. Hämtad från: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4126-7>.

6. Tutkimus elämän loppuvaiheen hoidosta: koulutusta tarvitaan lisää Suomen ohella monessa maassa (Internet). Hämtad från: <https://thl.fi/-/tutkimus-elaman-loppuvaiheen-hoidosta-koulutusta-tarvitaan-lisaa-suomen-ohella-monessa-maassa>.

7. Palliativisen hoitotyön ja lääketieteen osaaminen (Internet). Hämtad från: www.palliativisenkoulutuksenkehittaminen.fi/sample-page/.

8. Palliativisen hoitotyön ja lääketieteen koulutuksen monialainen ja työelämälähtöinen kehittäminen - EduPal (Internet). Hämtad från: www.palliativisenkoulutuksenkehittaminen.fi/.

9. Finlex. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tutkintojen ja muiden osamiskokonaisuuksien viitekehyksestä HE 204/2016 (Internet). Hämtad från: www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2016/20160204.pdf.

FÖRFATTARE

Minna Hökkä
EduPal projektchef, HVM, lektor, Kajana yrkeshögskola

Lisen Kullas-Nyman
EduPal projektmedlem, HVM, lektor, Yrkeshögskolan Novia

Camilla Pitkänen
Fortbildningsplanerare, psykiatrisk sjukskötare, Yrkeshögskolan Novia

Lena Sandén-Eriksson
EduPal projektmedlem, utbildningsansvarig, HVM, lektor, Yrkeshögskolan Novia